

„Kritički pristup političkoj reprezentaciji u BiH“

U cilju dodatnog neformalnog obrazovanja mladih ljudi, Centar za međunarodnu politiku i postkonfliktna istraživanja Fakulteta političkih nauka UNSA u suradnji sa Konrad Adenauer Stiftung organizovao je trodnevni seminar pod nazivom: „Kritički pristup političkom predstavljanju u BiH“ koji se održao na Jahorini od 08.04.d0 10.04.2022. godine. Učesnici seminara bili su student i studentice FPN-a i predstavnici/e političkih stranaka s kojima Fondacija saraduje.

Radionica je ukazala na potrebu temeljitog istraživanja političkog predstavljanja u BiH koja dovodi do snažnog političkog otuđenja u zemlji. U pokušaju promišljanja budućnosti predstavničke vladavine u BiH, stručnjaci iz ove oblasti kritički su razmatrali (ne)uspješnost postojećih predstavničkih demokratija, izazove i pritiske s kojima se danas suočavaju, kroz prizmu kvantitativnih i kvalitativnih aspekata različitih izbornih sistema. Ovim seminarom je povećana razina znanja o kvalitativnoj i kvantitativnoj političkoj pismenosti, i ulozi matematike u demokratskim procesima. Specijalni predavač seminara bio je Ismar Volić, profesor matematike na Wellesley College-u u Bostonu, potom Sead Turčalo i Nerzuk Ćurak, profesori na Odsjeku sigurnosnih i mirovnih Fakulteta političkih nauka UNSA i Nermina Mujagić, profesorica na odsjeku Politologija Fakultetu političkih nauka UNSA.

Profesor Volić je na predavanju "Uloga matematike u političkoj reprezentaciji", kroz primjere glasanja i raspodjele legislativnih mjesta, ilustrirao kako matematički inferiorne metode dovode do rezultata koji često ne predstavljaju prave preference građana i mogu da uzrokuju isključenje i obespravljene čitavih populacija. To se najjasnije vidjeti na primjeru glasanja relativnom

većinom koje ispoljava nedemokratske pojave kao što su disperzija glasova, spoiler effect i Duverger Zakon i često se bira kandidata koji nije prava “volja ljudi”.

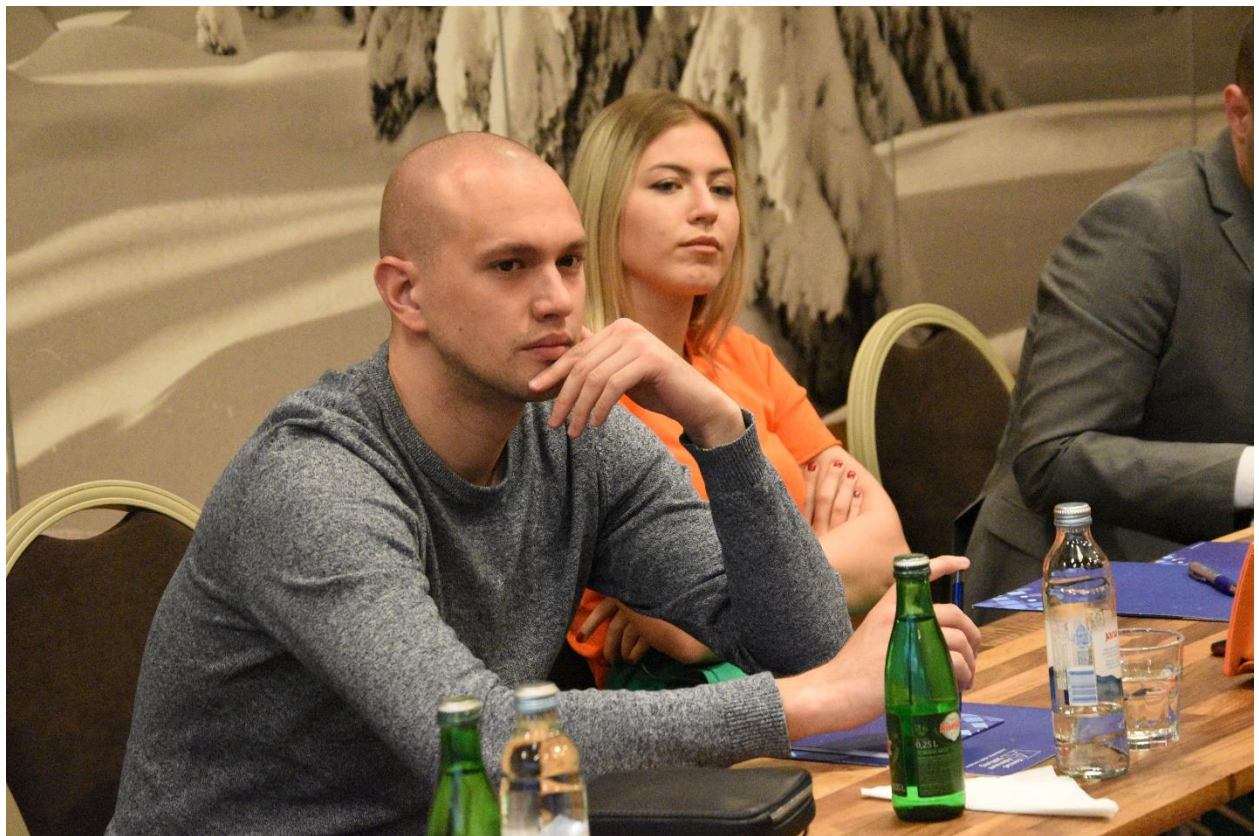
U ovo vrijeme tehnologije, jasno je da su matematika i kvantitativna pismenost ključni za ekonomski razvoj. Međutim, važnost matematike koja stoji iza raznih društveno-ekonomskih i političkih procesa je zanemarena.

Drugi dan se razgovaralo o totalitarnim režimima i liberalnoj demokratiji, te teorijskim eksperimentima uspostavljanja sheme demokratske vlasti. Promišljali smo historiju elektorskog sistema u SAD, njegovu matematičku nesuvislost iz dva aspekta: glasači imaju više ili manje utjecaja zavisno od toga gdje žive i elektori mogu izabrati predsjednika koji je dobio manje glasova. Indeksi moći i kalkulacija raspodjele moći u američkoj vladi, Elektorskom koledžu, UN-u, kao i u Parlamentarnoj Skupštini BiH također su bile teme o kojima se govorilo na seminaru “Kritički pristup političkoj reprezentaciji u BiH”.

Nakon izvanredne diskusije koju je vodila Ivana Marić iz Fondacije Konrad ADeanuer, učesnicima su treći dan seminara podijeljeni i certifikati.